

AF GYNÆKOLOGERNE
CHRISTINE FELDING &
CLAUS CHRISTOFFERSEN

ALTERNATIV BEHANDLING AF SYMPTOMER I OVERGANGSALDEREN

Mange kvinder med symptomer i overgangsalderen som f.eks. hestetigninger, forsøger sig med alternativ behandling og kosttilskud. En hel del kvinder har gode erfaringer med disse produkter, hvorfor de også for os som gynækologer er interessante.

I de senere år, hvor diskussionen om brug af hormoner har bølget frem og tilbage har også gjort, at mange først forsøger sig med disse præparater inden der eventuelt overvejes en egentlig hormonbehandling

HVAD ER DET SÅ FOR NOGLE PRÆPARATER?

De kan deles i følgende grupper:

- Soya og kombination af planteekstrakter og soya
- Pollen
- Planten Sølvlys
- Vitamin kombinationer.

Gruppen kaldes phyto-østrogener, fordi man mente, at disse stoffer havde en svag virkning ligesom det kvindelige kønshormon østrogen. Det er nu nok spørgsmålet om de virker via de samme systemer som østrogen, måske kun via nogen receptorer (modtageorganer) for østrogen eller måske i stedet via nogle

helt andre receptorsystemer i kroppen. Der er også forskning, der tyder på at disse stoffer skulle have en blokerende virkning på en række østrogen-receptorer.

Phyto-østrogener findes i mere end 300 forskellige planter, bl.a. i soya, men også i salvie, lucerne og brændenælder. Man har ment, at kvinder i lande, hvor soya blev brugt i madlavning (som f.eks. i Japan) havde færre overgangsalder-symptomer end andre, men om det er helt rigtigt er lidt tvivlsomt.

I Danmark sælges blandt andet præparaterne Soya Genistein, Biosoy, Chello Forte og Tofu.

En række undersøgelser tyder også på, at phyto-østrogenerne skulle kunne mindske antallet af en række cancers, således brystkræft, livmoderkræft, tyktarmskræft og prostatakræft hos mænd. Mekanismen er lidt uklar, nogen har ment, at disse stoffer blokerer nogle receptorer i celler, andre mener, at det skyldes en anti-oxidant virkning. Andre undersøgelser tyder dog også på, at specielt soya skulle have en egentlig østrogen virkning, men de deraf følgende risici for udvikling af specielt livmoderkræft.

Pollen (Melbrosia, Femal, New Nordic Vitamin) som eksempel indeholder pollen, propolis, Gelée Royale og ofte vitaminer. Alle beskrives som havende en stabiliserende virkning på hormonsystemet og mindsker f.eks antallet af hestetigninger samt med virkning på sarte slimhinder.

UDTRÆK AF URTER

Membrasin (Havtornbær) Saviforce (salvie). Igen phyto-østrogener med stabiliserende effekt på hormonsystemet.

Sølvlys (Remifemin, Menofem) er en plante, hvor man kan udvinde et eks-

trakt fra rodstænglen. (se fig 1). Disse præparater har den effekt, at de i nogen væv i kroppen virker som et kvindeligt hormon, mens de i andre væv, f.eks i brystvæv har en anti-østrogen virkning.

I nogen undersøgelser er der vist effekt på overgangsaldersymptomerne på mellem 60 og 70 %.

Imidlertid er der kommet en række observationer frem om, at disse præparater ikke er helt ufarlige, idet der er beskrevet en række alvorlige leverlidelser i forbindelse med disse præparater.

Samlet set kan man sige, at det er interessante præparater, hvor der hele tiden dukker nye forskningsresultater op, således diskuteres der netop nu, om disse præparater også skulle have en gavnlig effekt på hud og slimhinder, en stabiliserende effekt på knoglemassen og en positiv effekt på kolesterol-tallet, som bl.a. har indflydelse på antallet af hjerte-karsygdomme.

Imidlertid mangler der endnu meget forskning, der kan fortælle os om eventuelle langtidsvirkninger, således er kun resultater kortere tids brug. Enkelte undersøgelser har varet 1 år. Indenfor hormonbehandlingen skal man tænke på, at eventuelle negative effekter først ses tydeligt efter mange års forbrug (mere end 4-5 år) og vi ved ikke, om et lignende billede vil gøre sig gældende med de alternative produkter. Overgangsalderen varer jo hos mange kvinder adskillige år.

Der er ingen tvivl om, at mange kan have glæde af at forsøge med disse præparater i en kortere periode og ved lettere symptomer. Ved voldsomme klimakterielle symptomer må disse produkter imidlertid oftest give op, hvorfor egentlig hormonbehandling fortsat har sin plads i behandlingen af overgangsaldersymptomer.

Figur 1.

